

PARLAMENT DE CATALUNYA

Roger Torrent i Ramió

President

Premi Ramon Barnils de Periodisme d'Investigació

Barcelona, 12 de desembre de 2018

Podríem seguir com ara feia en Ferran i començar aquesta intervenció amb una de les frases, de les idees, de Ramon Barnils tan contundents i alhora tan actuals, com ho són totes les seves. Permeteu-me, però, que avui comenci aquest discurs amb una cita de Giannina Segnini, una periodista que ha anat destapant casos de corrupció del seu país, Costa Rica, a través de l'anàlisi de dades massives, l'anomenat *big data*. Doncs bé: Giannina Segnini reivindica que «el periodisme de qualitat mai no ha estat més rellevant i necessari; les democràcies actuals el demanen a crits».

I a mi m'agradaria avui fer tres reflexions, si m'ho permeteu, amb relació a aquesta idea de la qualitat periodística, i també entomaré el comentari que feia en Ferran sobre el Parlament i la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

La primera reflexió és sobre la qualitat periodística entesa com a compromís democràtic. És evident la funció de reforçament dels drets i les llibertats fonamentals que fan els mitjans, que feu els periodistes. I ara ho és més que mai, avui que estan en risc, que estan en perill, molts dels nostres drets i de les nostres llibertats fonamentals, pensem com pensem, siguem republicans o no, siguem independentistes o no, siguem com siguem, avui els nostres drets estan en risc, estan en perill. Per tant, avui més que mai és necessari aquest periodisme de qualitat que ajuda a fortificar els fonaments de les democràcies de l'estat de dret.

No essent un periodisme complaent, un periodisme fàcil, un periodisme amable, sinó sent un periodisme incòmode. Ho diu el tòpic, però és així. Això vol dir un periodisme basat en l'anàlisi, evidentment crític, un periodisme que ens posi davant del mirall, i que ho faci amb les coses que potser no són tan de consens, perquè de vegades pot semblar que fer esclatar la realitat a la cara dels vostres lectors, dels ciutadans i les ciutadanes, amb els elements que són de consens ideològic, podríem dir-ho així, entre el conjunt de la gent que us llegeix, us escolta o us veu pot ser, certament, fàcil. És a dir, quan aquest periodisme incòmode segueix el corrent pot semblar que sigui una mica més fàcil, però quan va contra natura és molt més complicat.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Roger Torrent i Ramió

President

Què vull dir amb «quan va contra natura»? Vull dir aquest periodisme que és incòmode fins i tot davant del *mainstream*, del que pensem els lectors, els espectadors o els oients d'aquests mitjans. I aquesta és la incomoditat que és absolutament necessària, perquè potser genera moltes trucades d'última hora, moltes emprenyades, però en realitat genera democràcia i l'enforteix. I, de fet, vist també des d'un punt de vista de posicionament partidista concret, d'un posicionament polític determinat, com podria ser el meu, és la democràcia, que enforteix les nostres posicions.

Per tant, és absolutament necessari, aquest periodisme incòmode. I deia que avui ho és més que mai, no només per reforçar els valors fonamentals de la democràcia, sinó justament per fer front als dos grans perills que al meu entendre té avui l'estat de dret, que té avui la democràcia, que són les *fake news* i l'extrema dreta, que, justament, una cosa s'alimenta de l'altra. L'extrema dreta s'alimenta de les *fake news*, de les mentides, podem dir-ne directament, d'aquesta postveritat, s'alimenta de la por de la gent que llegeix les *fake news*. Per això són importantíssims el rigor, l'honestedat i la responsabilitat democràtica dels mitjans per fer front, hi insisteixo, a aquests dos grans perills, les notícies inventades i l'extrema dreta, una extrema dreta, per cert, que no només posa en risc drets i llibertats, sinó la mateixa premsa lliure.

Segona reflexió. Aquesta té més a veure amb el temps, i ja sé que els que fem política hi contribuïm, a això. Estem en el món de la rapidesa, de la immediatesa, de les declaracions ràpides, dels tuits, de tenir el titular molt ràpid. Això és el signe dels temps. És el que és. Són molts llenguatges, noves maneres d'afrontar la informació, tant pel que fa als ciutadans com pel que fa als mitjans, que segur que, d'altra banda, teniu moltes reflexions amb profunditat. Però també és necessari, i avui crec que n'hem tingut tres exemples molt interessants, prendre distància, reflexionar amb temps i fer treballs periodístics que ens permetin aprofundir en les idees més enllà dels cent quaranta caràcters, del titular, del clic. Veure les coses amb perspectiva, reflexionar-hi, també és absolutament necessari des d'un punt de vista periodístic, però sobretot des d'un punt de vista polític i, finalment, és clar, democràtic.

I la darrera reflexió –insisteixo que són tres reflexions al vol, que en podríem parlar molt més, i de moltes més– té a veure amb aquesta lògica de les bombolles, les bombolles mediàtiques, informatives, i les bombolles polítiques. Avui llegia una entrevista a Friedman, el columnista premi Pulitzer, en què parlava d'una certa deriva

PARLAMENT DE CATALUNYA

Roger Torrent i Ramió

President

del periodisme i dels mitjans, i parlava dels grans mitjans americans i deia que tampoc s'escapen de la lògica que avui construeixen més que lectors, comunitats. Són comunitats molt tancades en les quals els lectors es dirigeixen de nosaltres a nosaltres, entre nosaltres mateixos, als qui opinen igual. Diu Friedman que avui qui llegeix diaris, veu la televisió o escolta la ràdio no ho fa tant per informar-se com per reafirmar-se. Ho diu pensant en la lògica dels Estats Units, aquesta lògica perversa a la qual ha contribuït sobre manera el mateix president Trump, però crec que és un esquema, un pensament i una reflexió que podríem aplicar també a casa nostra. Aquestes bombolles són arreu, molt propiciades per les xarxes socials, per aquest llenguatge a Twitter, per aquest llenguatge a Facebook, pels comentaris d'aquestes comunitats amb les quals, hi insisteixo, ens relacionem perquè pensen com nosaltres. I aquesta és una lògica que hem de mirar de trencar tots plegats. No només perquè al final del que es tracta és de ser plurals, d'obrir-nos, de tenir opinions diverses, sinó sobretot perquè des d'un punt de vista polític, però especialment social, si parlem de comunitats tancades, de compartiments estancs, parlem de poca empatia, de poca comunicació entre ciutadans, de poca comunicació entre idees polítiques, parlem en definitiva de poques possibilitats de dialogar, de negociar i d'arribar a acords. Per tant, aquest també és un element que està sobre la taula, i segur que us hi trobeu i que hi heu reflexionat, i em sembla que és molt oportú que des de la política, però també des dels mitjans, hi pensem, perquè crec que no el tenim només a casa nostra, sinó que és de caràcter mundial.

Aquestes eren les tres reflexions que volia fer, i acabo amb aquest quant que llançava en Ferran amb relació a l'elecció dels dirigents de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, raonament que podria ser extensible als altres organismes de què el Parlament ha de decidir els càrrecs, qui els gestiona. És veritat que no ho fem prou bé. És veritat. Per tant, haurem d'acceptar la crítica que ens correspongui. Jo accepto la part alíquota que em correspon com a president del Parlament, i segur que tots els grups parlamentaris fan el mateix. Ho hem de fer millor, sí, però sobretot hem de demostrar que ho fem millor. No n'hi ha prou a fer-ho, sinó que s'ha d'explicar, perquè, efectivament, la credibilitat dels mitjans públics, dels mitjans nacionals, es comença a construir en el moment que elegim els qui hi estaran al capdavant. Però alhora és de justícia apuntar una altra cosa, que és que el fet que un professional hagi estat proposat per un grup parlamentari, és a dir, per un partit polític, no vol dir que no sigui un gran professional i que no es mereixi ser al lloc que ocupa. Hi ha hagut grans professionals al llarg de la trajectòria, de la història, de la corporació, i estic convençut que, finalment, quan se n'elegeixin els nous membres també hi hauran grans professionals al capdavant. I hauran estat proposats per grups

PARLAMENT DE CATALUNYA

Roger Torrent i Ramió

President

parlamentaris, per partits polítics, però això no voldrà dir que no tinguin la vàlua, la professionalitat i sobretot la capacitat suficient per estar al capdavant de la corporació. Insisteixo, però, que per descomptat que ho hem de fer molt millor i que hem de demostrar que ens estimem els mitjans públics del país.

I ja que faig aquest comentari respecte a la corporació, que un dels deures és millorar aquest procés de selecció, fer-lo més transparent, més obert, més traçable, en podríem dir, vull afegir que uns altres deures que ens hem de posar és la feminització dels càrrecs de direcció de la corporació i, en general, de tots els càrrecs amb capacitat de decisió que hem d'elegir democràticament, en els quals és evident que arrosseguem des de fa molts anys un dèficit pel que fa a la presència de les dones. La feminització dels centres de decisió és un dels reptes que en general el Parlament ha d'assumir.

Res més. Enhorabona als premiats i, sobretot, enhorabona per l'acte d'avui, que ha de servir per a dues coses: per premiar el periodisme d'investigació, el periodisme que construeix democràcia, i, sobretot, per posar en valor i recordar una figura tan important, un referent tan cabdal, com Ramon Barnils.

Moltíssimes gràcies.